

Slovenski dnevi v Bijelem Polju

Pomembna kulturno-politična manifestacija pod nazivom Dnevi Slovenije bo letos že tretjič po vrsti potekala od 2. do 10. septembra v pobrateni občini Bijelo Polje.

Privedite bo organizirana in posvečena velikim jubilejem, ki jih praznujemo letos: petinosemdesetletnici rojstva in štiridesetletnici prihoda tovariša Tita na čelo KPJ.

Namen te pomembne družbene manifestacije je v delovni atmosferi obeležiti dosežke dosedanjega sodelovanja. Letos je namreč že mogoče sumirati dosedanje izkušnje sodelovanja dveh pobratenih občin, ter sodelovanje občine Bijelo Polje s Slovenijo na gospodarskem, kulturnem in izobraževalnem področju.

Prvi del programa zajema predvsem prikaz dosežkov na področju kulture. Tako bo prvi dan v Centru za kulturo prikazan gledalcem slovenski film Idealist. Naslednji dan pa bo pričetek VII. Ratkovičevih večerov poezije, ki bodo letos posvečene sodobni slovenski poeziji.

Ob tej priložnosti se pripravlja in bo izdana v redakciji bjelopoljske kulturne revije Odzivi tudi antologija sodobne slovenske poezije. Revija Odzivi pa bo eno od svojih števil v celoti posvetila dosežkom na področju kulture v Sloveniji.

Pripravlja pa se tudi razstava partizanske grafike Slovenije, ter predvidevajo številni razgovori med kulturnimi delavci Slovenije in Črne gore.

V petek, 9. septembra, je predvidena skupna seja izvršnega odbora skupščine občine Bijelo Polje ter izvršnega sveta skupščine občine Ljubljana Center. Naslednjega dne pa bo ob zaključku delovni sestanek ter pregled rezultatov te pomembne manifestacije.

Ob tej priložnosti objavljamo tudi del razgovora, ki smo ga imeli ob našem obisku v pobrateni občini, s predsednikom skupščine občine Bijelo Polje, Radivojem Ščekičem.

Na naše vprašanje o današnjem stanju občine in planskih opredelitvah družbenopolitične skupnosti, nam je tovariš Ščekič povedal naslednje:

»Živimo na področju, kjer rudna bogastva niso dovolj raziskana niti nam ni znano, da bi bila tu pomembnejša nahajališča zemeljskih dobrin, tako da pri nas temeljna proizvodnja ne pride v poštev. Zato toliko več pozornosti posvečamo predelovalni industriji in to predvsem tekstilni in prehrambeni.

Zavedamo pa se ob tem seveda tudi pomembnosti kadrov. Brez solidne kadrovske osnove ni napredka. Potrebni kadrov pa ni tako lahko pridobiti v kratkem času. Vedeti je namreč treba, da je bilo ne še tako dolgo tega v naši gimnaziji le okrog dvesto dijakov in nekaj sto v osnovni šoli. Danes imamo v šestnajstih osnovnih šolah preko 11,5 tisoč učencev. Šola

mo preko 97 odstotkov šoloobveznih otrok, kar je visok nivo. To je naša baza in bodočnost. S tem, da je danes v gimnaziji in šolskem centru že zajetih blizu dva in tisoč dijakov in na visokih in višjih šolah okrog tisoč študentov, ki jim bomo poskusili v naslednjem obdobju zagotoviti možnost zaposlitve v domačem kraju.

Z razvojem gospodarstva in s tem povečanim dohodkom bomo seveda lahko odvajali tudi več za področje družbenih dejavnosti. Trenutno imamo v programu predvsem izboljšanje pogojev na področju šolstva in zdravstva z izgradnjo dveh novih šolskih objektov, ter bolnice, ki je že v gradnji.

V ta namen je uveden mestni samoprispevek v višini 1,5% od OD, 5% na dohodek iz kmetijstva ter 1% na skupen dohodek OZD. To so pomembna vlaganja, ker so tudi nekatere KS same razpisale samoprispevek za svoje lokalne potrebe.

Kot področje smo odprti proti vsem sredinam od katerih se lahko naučimo kako obravnavati in reševati posamezne probleme. Zaradi tega smo sprejeli že konkretne programe povezovanja in sodelovanja z različnimi področji v in izven naše republike.

»Pobratenje z občino Ljubljana-Center«, je nadaljeval tov. Ščekič, na naše vprašanje o pomenu pobratnja in sodelovanja dveh občin, »ni samo v tem, da se le spoznamo, pač pa ob tem težimo, da z izmenjavo izkušenj obogatimo tudi naše delo na posameznih področjih.

Nedvomno pa je najpomembnejše razvijanje bratstva in edinstva, kar se najbolje realizira skozi zastavljene delovne programe sodelovanja obih občin na različnih področjih.

Ze sedaj smo na dobri poti kontaktiranja z nekaterimi OZD v Ljubljani in Sloveniji. Kot ste sami videli ob obisku, v naši gimnaziji poučujejo tudi slovenski jezik, za kar obstaja med našo mladino veliko zanimanje. Ena najpomembnejših manifestacij dobrega sodelovanja z občino Center in Slovenijo pa bodo vsekakor »Dnevi Slovenije« v Bijelem Polju, septembra letos, na katerih bomo ob kulturnih prireditvah pregledali in ocenili tudi dosedanje rezultate sodelovanja ter se dogovorili o novih možnostih, ki vsekakor so«. ab

KAKO POTEKA REALIZACIJA PROGRAMA SAMOPRISPEVKA II

Objekti v gradnji

Letos po predvidevanjih v gradnjo vseh 11 objektov po programu. Med njimi tudi gradnja prizidka VVZ Stari Vodmat

Novembra bo leto dni, ko smo se občani ljubljanskih občin že drugič odločili, da bomo del svojih prejemkov namenili v obliki samoprispevka za izgradnjo objektov družbenega standarda v Ljubljani.

Tako odločitev so narekovele še vedno premajhne prostorske razmere v osnovnih šolah in vzgojnovarstvenih zavodih, težak položaj zdravstvene službe in premalo domov za ostarele občane. Našo enotnost za rešitev teh problemov je pokazala visoka udeležba na referendumu in uspešen referendum.

Organizacija skupnosti

Skupnost za izvedbo programa izgradnje objektov družbenega standarda na območju ljubljanskih občin je izdala svojo prvo obširnejšo informacijo o organiziranosti ter trenutnem stanju izvajanja programa.

Po uspešno izglasovanem referendumu je bil v ljubljanskih občinskih skupščinah in skupščini mesta sprejet odlok o uvedbi samoprispevka, ki zajema objekte iz predloženih in že znanih programov po letih pričetka gradnje.

V mesecu decembru pa je bil podpisan še družbeni dogovor o sofinanciranju enotnega programa izgradnje objektov družbenega standarda od sedemintridesetih podpisnikov.

Pooblaščen investitor enotnega programa objektov drugega samoprispevka je skupnost s svojo delegatsko sestavljeno skupščino podpisnikov omenjenega družbenega dogovora. Vsak podpisnik je na osnovi določil 1. člena Sporazuma o načinu oblikovanja, delu in pristojnosti skupščine skupnosti in njenih organov za izvedbo programa izgradnje objektov družbenega standarda imenoval dva člana, tako da skupščina skupnosti šteje 74 delegatov. Skupščina se je od ustanovitve sestala dvakrat in razen konstituiranja že opravila veliko pomembnih nalog, ki so temelj nadaljnjemu delu. Razen izvršnega odbora skupščine skupnosti so ustanovljeni še: nadzorni odbor in operativni odbori v občinah ter gradbeni odbori v krajevnih skupnostih.

Za nemoten potek izvajanja programa pa so bile v okviru izvršnega odbora imenovane tudi razne komisije, ki so že začele s svojim delom.

Program izgradnje Samoprispevka II za letošnje leto predvideva pričetek gradnje enajstih objektov. Od tega so štirje objekti že v gradnji, eden tik pred začetkom, šest objektov pa je v pripravi ter se predvideva, da bodo gradbeno pričeti še letos.

Med njimi je tudi prizidek vzgojnovarstvenega zavoda Stari Vodmat. Za omenjeni objekt so izdelane in potrjene že programske osnove s projektno nalogo. Ravno tako pa je v izdelavi idejni projekt. Naročena je tudi lokacijska dokumentacija. Pred pričetkom gradnje omenjenega prizidka pa je potrebno, glede na stališče ljubljanskega urbanističnega zavoda, porušiti dve stavbi ob Korytkovi ulici (štej. 26 in 26 a) ter njuno zemljišče priključiti funkcionalnim površinam vrta. Zato so že stekli prvi postopki za pridobitev zemljišča ter s tem preselitev strank iz objektov, ki so predvideni za rušenje. Ne glede na znane težave, ki se navadno javljajo ob preseljevanju strank pa čeprav in zelo starih objektov, upajmo, da bo še letos mogoče zagotoviti potrebno funkcionalno zemljišče in s tem omogočiti pričetek gradnje že letos, kot je predvideno v programu. A. B.

RAZMIŠLJANJA O OSNOVNIH OBELEŽJIH URBANIZMA V NAŠI OBČINI

LABOD ALI RAČEK

Ljubljana je nedvomno lepo mesto z bogato kulturno-zgodovinsko preteklostjo. V zadnjih letih bliskovito raste število prebivalcev v njej in s tem tudi urbanistični stanovanjski in poslovni razmah. Občina Center teritorialno zajema pretežno ožje mestno središče, ki daje osnovno obeležje vsakemu mestu. Zato je vsakršni urbanistični poseg v ta del mesta podvržen še toliko bolj kritični oceni ne samo prebivalcev Centra temveč vseh občanov Ljubljane. Tako padajo tudi različne ocene po pravilu: sto ljudi, sto oči in še več različnih mnenj.

Nekateri trdijo, da dobiva naše glavno mesto z nekaterimi urbanističnimi rešitvami podobo grdega račka, katerega noben del telesa ni več v skladu z drugim. Drugi zopet imenujejo te posege za drzne urbanistične rešitve ter dajejo prednost funkcionalnejšim rešitvam s trditvijo, da se mora pač staro umikati novemu.

No, pa ne gre za to, kdo ima prav. V zapisu, ki je označen kot razmišljanja o osnovnih obeležjih urbanizma, bi želel predvsem poudariti nekatera osnovna obeležja, ki dajejo tako značilno podobo našemu mestu in zlasti središču mesta.

Naj v skopih oblikah navedem nekaj osnovnih podatkov o naši občini in njenih značilnostih.

Predstavitev občine

Verjetno ni občana v Centru, ki se na hitro ne bi pohvalil, da pozna svojo občino kot svoj žep. Le malokdo pa bi kakor iz rokava stresel da:

Območje občine Ljubljana-Center obsega 498 hektarov (ca. pet kvadratnih kilometrov) strnjenegega urbanega zemljišča.

Po svoji površini je tako naša občina najmanjša slovenska in druga najmanjša jugoslovanska občina. Ze sama geografska lega pa opredeljuje v njej veliko koncentracijo kulturnih, družbenopolitičnih, upravnih in gospodarskih (predvsem terciarnih) asociacij, ki so mestnega in tudi širšega pomena.

Po zadnjem popisu prebivalstva (31. marca 1971) je imelo stalno prebivališče v občini Center 40.134 občanov, katerim lahko po nekaterih ocenah pridamo še nekaj 5000 začasno prijavljenih oseb. V zadnjih desetih letih število stalno prijavljenih občanov

močno upada. Tako je bilo v letu 1975 le 38.415 stalno prijavljenih občanov, kar je le za 53 več kot v letu 1948, ko smo izvedli prvi povojni popis prebivalstva.

V občini Center se je v zadnjem petletnem obdobju z odseljevanjem predvsem aktivnega prebivalstva močno povečal delež starejše populacije (po podatkih prebiva tu okrog 8500 upokojeencev).

Na območju naše občine je zaposlenih 62.000 delavcev, od tega okrog 40 tisoč v gospodarstvu. Procentualno gledano je gospodarstvo na območju občine udeleženo v Ljubljani z okoli 40 odstotki, v SR Sloveniji pa z okoli 8 odstotkov. Teh nekaj osnovnih podatkov smo navedli v uvodu, da bi ob drugih znanih podatkih dobili bolj plastično podobo naše občine.

Osnove urbane gradnje

Proces urbanizacije je eno od najznačilnejših obeležij tako večjih sredin kot tudi manjših, še zlasti, če so le-te v sklopu večjih in jim dajejo zaključeno podobo. Prostorska ureditev je eden od osnovnih pogojev racionalnega in humanega razvoja sodobne družbe. Urbanistični razvoj pa je enoten proces, ki se odvijajo v družbi in manifestirajo v prostoru. Prav tako se v naši občini, ki ima posebna obeležja in specifičnosti in je na drugi strani neločljivi sestavni del našega glavnega mesta, izgradnja, ki je vsekakor del razvoja družbe, ne more plansko usmerjati mimo dejavnikov, ki tak razvoj pogojujejo. To so: človek-občan, prirodni pogoji, materialna baza in družbena nadgradnja. (se nadaljuje)

stanovanjska samouprava

Nov odlok o hišnem redu

Zbor združenega dela in zbor občin Skupščine mesta Ljubljane bosta ta mesec obravnavala in sprejemala predlog odloka o hišnem redu na območju mesta Ljubljane. Oba zbora sta predlog že obravnavala koncem preteklega leta, ki pa je bil prekvalificiran v osnutek in dan v široko javno razpravo v Ljubljani.

Tako smo v naši občini na osnovi predlogov in pripomb delegatov in delegacij predlagali spremembe in dopolnitve prvotnega predloga odloka o hišnem redu.

Sedaj, ko je pred nami dokončen predlog navedenega odloka, ugotavljamo, da so v glavnem vse dopolnitve, ki so jih predlagali naši delegati, upoštevane.

Iz tega razloga, kakor tudi iz razloga informiranosti delovnih ljudi in občanov opozarjamo, da je bilo gradivo za sejo Skupščine mesta Ljubljane in v njem tudi predlog odloka objavljen v prilogi Ljubljanskega dnevnika dne 23. avgusta.

Ze pred dokončnim sprejetjem odloka, ki verjetno na samem zasedanju glede na res široko javno razpravo, ne bo doživel kakih bistvenih sprememb, opozarjamo na določbe novega odloka, posebno na pristojnosti in obveze hišne samouprave, ki v dosedanjem hišnem redu iz leta 1969 niso bile zajete glede na kvalitetne spremembe v celotni hišni samoupravi.

Zamenjava iztrošenih zastav

Hišni svet je dolžan ob državnih praznikih in posebnih priložnostih izobesiti na zgradbi zastavo. Komunalna inšpekcija Skupščine mesta Ljubljane nas je opozorila, da je v naši občini bilo ob zadnjem prazniku izobesjenih precej iztrošenih zastav.

Menimo, da take zastave niso v ponos mesta Ljubljane. Zato pozivamo vse hišne svete, kjer imajo iztrošene zastave, da le-te zamenjajo z novimi.

Zastave nabavite iz naslova tekočega vzdrževanja. Prepričani smo, da bomo slavili praznik 29. november, dan republike, v primerno okrašenem mestu – mestu heroju.

Razpored odvoza kosovnega odpadnega materiala po krajevnih skupnostih

Jesenska akcija 1977 – Sklep SML (Ur. l. SRS št. 26/74)

	dne
KS Stara Ljubljana	5. 9. 1977
KS Poljane	6. 9. 1977
KS Ajdovščina	7. 9. 1977
KS Gradišče	8. 9. 1977
KS Kolodvor	9. 9. 1977
KS Tabor	10. 9. 1977
KS Stari Vodmat	12. 9. 1977
KS Prule	13. 9. 1977

Občani naj pripravijo ves kosovni odpadni material do 6. ure zjutraj.